

Meliqo‘ziyev Azizjon Adxamjon o‘g‘li
Farg‘ona davlat universiteti Aniq va tabiiy fanlar kafedrasini o‘qituvchisi

SPORTDA KURASHI MUSOBAQALARINI O‘TKAZISH VA TASHKIL QILISH

Annotatsiya: Musobaqalarda har bir sportchi o'z raqibini yengish uchun harakat qiladi va bu intilish sportchidan butun kuchga erishish uchun mobil kuchni talab qiladi. Shaxsning nafaqat bu funksiyasi qilish imkoniyatining namoyon bo'lishi, balki xizmat ko'rsatish bo'lgan uning shakllanishi vositasi hamdir.

Kalit so'zlar: Raqobat, sport jamoasi, mashg'ulot, insonning funktsional imkoniyatlari, musobaqalar soni va xususiyati.

Raqobat - bu jarayonning tarkibiy qismi bo'lib, mashg'ulot jarayonida, odatda, sportchining yuqori sport natijalariga erishishga yordam berish, barchaga sifatlar yuqori darajada namoyon bo'lishini shart-sharoitlar yaratish.

Musobaqalarda har bir sportchining o'z raqibini yengish uchun intilishlari bor va bu intilish sportchidan butun kuchga erishish uchun mobil kuch talab qiladi. Shaxsning bu funksiyasi nafaqat qilish imkoniyatining namoyon bo'lishi, balki xizmat ko'rsatish bo'lgan uning shakllanishi vositasidir.

Musobaqalar quyidagi vazifalarni hal qilishga yordam beradi:

- sport jamoasi mashg'ulot ishida vaziyatni aniqlash;
- kurashchilarning tayyorgarlik darajasini aniqlash;
- u yoki bu tayyorgarlik bosqichi o'rgatish oxirigacha qilish uchun ishlash
- kurash olib borishni targ'ib qilish va amaliyotchilar sonini ko'paytirish uchun yordam berish

Kurash musobaqalarining o'tkazish xususiyati ularga ko'ra quyidagicha bo'ladi:

xususiy;

jamoasi;

xususiy jamoasi;

turkumlash.

Musobaqalarda ishtirokchilarning har bir vazn toifasida egallagan o'rinlari aniqlanadi; musobaqalarda jamoalar o'rinlari aniqlanadi; shaxsiy-jamiyat musobaqalarda bir vaqtning o'zida ishtirokchilar va o'rindiqlarni egallagan jamoalar aniqlanadi - nadi . Ishtirokchilarni toifalarga bo'lish musobaqalarida o'tkazish ko'rsatilmagan holda egallangan o'rinlar Ishtirokchilar ko'rsatilgan natijalarga ko'ra unvonlar va unvonlar bo'yicha sport toifalariga bo'lishlari yoki tasdiqlashda hisobga olinishi mumkin.

Musobaqalarni o'tkazish usuli ularga ko'ra turlarga bo'linadi;

aylantirmaslik usuli;

aylanma usuli bilan istisno qilish;

aralash usul.

Musobaqalarning xususiyatlari, ularni o'tkazish usullari berilgan nizomda musobaqalar

Kurash musobaqalari kalendar rejasi va nizomga muvofiq musobaqalar rejalashtirilgan va o'tkaziladi. Ushbu hujjatlarni tanlov o'tkazuvchi tashkilot tayyorlaydi va tasdiqlaydi. Ularga puxta ish olib borish va sport tashkilotlariga belgilangan muddatdan oldin xabar qilish uchun musobaqalarni muvaffaqiyatli o'tishlariga yordam beradi. Musobaqalar kalendar rejasi ularni mas'ul o'tkazish bo'yicha tashkil etilgan.

Ish uchun kalendar rejasi kalendar yil chiqariladi. Taqvim rejasini tuzishda quyidagi qoidalarga amal qilish kerak:

Oliy tashkilotlardan rejalashtirilgan musobaqalar muddatlari va dasturlari asosida zarur bo'lmagan holda chiqish yo'lidagi ish rejasini taqvim qilish;

musobaqalarga mas'ul bo'lgan amaliyotchilarga ko'ra musobaqalar soni va xususiyatiga ko'ra o'ziga xos ahamiyatga ega bo'lib, zarur yordam ko'rsatishga tayyorgarlik ko'rish;

har xil turdagi musobaqalar ko'zda o'tkaziladi: tayyorlash, nazorat qilish, saralash va asosiy.

Musobaqalarga tayyorgarlik ko'rishdan asosiy maqsad kurashchilarni musobaqa shartlariga moslashtirish, raqobat faoliyatini oqilona texnik va taktik harakatlarni kuchaytirish, musobaqa tajribasini egallashdir.

Musobaqalarda sportchining imkoniyatlarini nazorat qilish, uning tayyorgarlik darajasi , pressingdan o'tgan tayyorgarlik bosqichi samaradorligi aniqlandi. Kutilayotgan natijalar asosida kurashchilarning kelgusida o'quv dasturi ishlab chiqiladi.

Musobaqa natijalarini musobaqaning asosiy ishtirokchilari bo'yicha saralash aniqlanadi.

Musobaqalarning asosiy maqsadi to'pga egalik qilishdan yuqori o'rinlarni egallashdan iborat bo'lsa, imkoniyat yoki imkoniyatni qo'lga kiritishdir.

Musobaqalarni o'tkazish va topshirish uchun tashkil etiladigan ikkinchi muhim hujjat - bu musobaqa nizomdir.

Musobaqa taqvimi rejasi va kurash qoidalari asosida musobaqa qoidalari tuziladi.

Musobaqa nizomi quyidagi bo'limlarga tegishli

Ushbu bo'limda tashkilotning o'ziga xos tanlovini o'tkazishning asosiy maqsadi va vazifalarini ochiq qo'yish uchun quyidagilar berilgan:

- sport jamoalarida mashg'ulot va tarbiya ishlarining holatini tekshirish

- saralangan olish bo'yicha eng yaxshi kurashchilarning vazn toifalariga to'ldirish uchun jamoa tarkibini belgilang
- sport tashkilotlari va sportchilar o'rtasidagi do'stlik aloqalarini mustahkamlash;
- ommabop sport kurashi va yoshlar o'rtasida muntazam ravishda shug'ullanishga jalb qilish uchun kurash olib borilmoqda

Kafedrada musobaqalarga tayyorgarlik ko'rish va uni o'tkazish bo'yicha umumiy rahbarlik olib borildi, bu esa tashkiliylikni oshiradi, shuningdek, musobaqani kimga yuklashi aniq; musobaqalar o'tkaziladigan joy mashg'ulotlari, sportchilar va hakamlarni kutish, o'tkazish, ovqatlanish, ularga tibbiy xizmat ko'rsatish hamda madaniy tadbirlarni o'tkazish uchun mas'ul bo'lishlari ko'rsatiladi.

Kafedrada tanlovlarda qaysi tashkilot va ishtirokchilarga qatnashish uchun yosh guruhlariga qanday ruxsat berilgani, murabbiylar va vakillar soni ko'rsatilgan.

Bu bo'limda musobaqalarda o'tkazish xususiyati va usullari ko'rsatiladi. Musobaqa dasturiga ko'ra kunlar va turli vazn toifalaridagi musobaqalar taqvimini taklifi tuziladi.

Musobaqalarda shaxsiy, shaxsiy-jamoa va jamoaning test tizimi aniqlanadi. ishg'ol qilingan o'rindiqlar uchun ochko berish jadvali tavsiya qilinadi.

Muddatlarni berish uchun dastlabki arizalar, shuningdek, aniq muddatni berishning oxirgi arizalari hisoblanadi. Shuningdek, zarur bo'lgan hujjatlar ro'yxati ko'rsatiladigan komissiyaga taqdim etilgan mandat.

Bu bo'limda kelish vaqti, turar joy, kelish uchun kelgan sportchilarning ovqatlanish tartibi, shuningdek, mablag'lari hisobidan bo'lishi kerak bo'lgan moliyaviy xarajatlar ko'rsatiladi.

Ushbu bo'limda sovrinlarni sanash o'tkazildi: musobaqa ishtirokchilari, jamoalar, shuningdek, ular tomonidan tayyorlanayotgan murabbiylar qaysi o'rin va qanday mukofotlar bilan ko'rsatiladi. Mukofotlarning maxsus turlari ko'rsatiladi, ya'ni g'alaba qozonish uchun ko'p marta sof g'alaba (halol) uchun iroda bo'lgan eng yaxshi texnika. uchun .

Reglamentga qo'yiladigan tanlovlar quyidagilardan iborat bo'lgan asosiy talablar: aniqlik, ravshanlik, o'ziga xoslik va asosiy tushunchalar bandlarida amalga oshirilmasligini turli xil talqin qilish. tomonidan tasdiqlangan. Tasdiqlangandan keyin ushbu ishtirokchilar va hakamlar kolleji majburiy hisoblanadi.

Adabiyotlar ro'yxati:

1. Ruzmatovich, U. S. (2022). CHANGES EXPECTED TO COME IN OUR LIFE MOVEMENTS. *Web of Scientist: International Scientific Research Journal*, 3(3), 485-489.
2. Shohbozjon, K., & Azizjon, M. (2022). PREPARING SCHOOL STUDENTS IN THE FIELD OF PHYSICAL CULTURE AND SPORTS BEFORE ENTRY TO HIGHER EDUCATION. *INTERNATIONAL JOURNAL OF RESEARCH IN COMMERCE, IT, ENGINEERING AND SOCIAL SCIENCES ISSN: 2349-7793 Impact Factor: 6.876, 16(10), 100-108.*

3. Ruzmatovich, U. S., & Shohbozjon G'ayratjon o'g, Q. (2023). Uzbekistan's General Education School Physical Education Programme: A Curriculum Analysis. *Best Journal of Innovation in Science, Research and Development*, 2(5), 184-193.
4. Ruzmatovich, U. S., & Shohbozjon G'ayratjon o'g, Q. (2023). Examining the First Age Group's Health Test Needs for "Salomatlik" Regulation Using the Dynamic of Children's Motor Potential. *Best Journal of Innovation in Science, Research and Development*, 2(5), 194-200.
5. Qodirov, S. (2023). CONTENT OF PHYSICAL FITNESS OF STUDENTS OF THE GENERAL SECONDARY SCHOOL OF EDUCATION. *Modern Science and Research*, 2(6), 368-381.
6. Qodirov, S. (2023). ANALYSIS OF INDICATORS OF THE PHYSICAL DEVELOPMENT OF UNIVERSITY STUDENTS. *Modern Science and Research*, 2(6), 406-418.
7. Qodirov, S. (2023). URGENT PROBLEMS OF TRAINING FOR ADMISSION TO A HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTION IN THE FIELD OF PHYSICAL CULTURE AND SPORTS. *Modern Science and Research*, 2(6), 395-405.
8. Shohbozjon, K., & Azizjon, M. (2022). PREPARING SCHOOL STUDENTS IN THE FIELD OF PHYSICAL CULTURE AND SPORTS BEFORE ENTRY TO HIGHER EDUCATION. *INTERNATIONAL JOURNAL OF RESEARCH IN COMMERCE, IT, ENGINEERING AND SOCIAL SCIENCES ISSN: 2349-7793 Impact Factor: 6.876, 16(10)*, 100-108.
9. Хонкелдиев, Ш. Х., Закиров, У., & Меликузиев, А. А. (2020). Эффективность разработанной методики повышения физической подготовленности юных борцов вольного стиля. In *Наука сегодня: вызовы и решения* (pp. 114-116).
10. Азимов, А., Азимова, М., & Меликузиев, А. (2021). Разработка научных основ подготовки спортивного резерва. *Общество и инновации*, 2(8/S), 283-286.
11. Азимова, М. К., Азимов, А. М., Меликузиев, А. А., & Мирзакаримова, С. С. (2020). ФАКТОРЫ, ОПРЕДЕЛЯЮЩИЕ ЗДОРОВЬЕ ЧЕЛОВЕКА. *Психология здоровья и болезни: клиничко-психологический подход*, 24.
12. Азимова, М., Азимов, А., & Меликузиев, А. (2022). Bolalar va o'smirlarning o'zini-o'zi rivojlantirish va ijodiy amalga oshirishdagi gigienik ta'limning jihatlari. *Общество и инновации*, 3(9/S), 170-174.
13. Меликузиев, А. А., Мирзакаримова, С. С., & Азимова, М. К. (2020). РОЛЬ ГИГИЕНИЧЕСКОГО ВОСПИТАНИЯ ШКОЛЬНИКОВ В ПРОФИЛАКТИКЕ ЗАБОЛЕВАНИЙ. In *Университетская наука: взгляд в будущее* (pp. 253-257).
14. Melikuzievich, A. A., & Adhamjon, M. A. (2023). Methodological Groundwork for Assessing Young Freestyle Wrestlers' Physical Development. *Best Journal of Innovation in Science, Research and Development*, 2(6), 348-357.
15. Melikuzievich, A. A., & Adhamjon, M. A. (2023). Training Analysis Wrestling Load Management from a Scientific Standpoint. *Best Journal of Innovation in Science, Research and Development*, 2(6), 341-347.
16. Ruzmatovich, U. S., & Adhamjon, M. A. (2023). Analysis of Training Load Planning In Wrestling: A Scientific Perspective. *Best Journal of Innovation in Science, Research and Development*, 2(5), 151-158.
17. Ruzmatovich, U. S., & Adhamjon, M. A. (2023). Methodological Foundations of the Development of Physical Qualities of Young Freestyle Wrestlers. *Best Journal of Innovation in Science, Research and Development*, 2(5), 159-168.
18. Melikuziev, A. (2022). Features of using foreign experiences in the modernization of continuing education. *Asian Journal of Multidimensional Research*, 11(10), 250-255.

19. Азимова, М. К., Тургунова, З. З., & Меликузиев, А. А. (2021). Экологические факторы и репродуктивное здоровье женщин.
20. Азимов, А. М., Меликузиев, А. А., & Азимова, М. К. (2020). РАЗРАБОТКА КОНЦЕПЦИЙ И СТРАТЕГИЙ РАЗВИТИЯ ОБРАЗОВАНИЯ В ПОДГОТОВКЕ СПОРТИВНОГО РЕЗЕРВА. In *Университетская наука: взгляд в будущее* (pp. 294-296).
21. Tojiyev, F. I., Azimov, M. I., Azimov, A. M., Shomurodov, K. E., & Muqaddasxonova, M. D. (2021). FREQUENCY OF OCCURRENCE AND CHARACTERISTICS OF PATIENTS WITH ACQUIRED LOWER JAW DEFECTS FOR 2017-2019 ON THE BASIS OF THE TSDI CLINIC. *Elementary Education Online*, 20(4), 806-806.
22. Askarov, M. A., Azimov, A. M., & Isokjonov, S. K. (2021). Application Of Decompression Treatment For Mandibular Radicular Cysts. *The American Journal of Medical Sciences and Pharmaceutical Research*, 3(7), 72-76.
23. Азимов, А. М., & Мизомов, Л. С. (2022). Применение термовизиографа при воспалительных заболеваниях периапикальных тканей зубов. *Scientific Impulse*, 1(3), 321-322.
24. Алимова, Д. М., Фозилова, Л. Г., & Астанакулова, М. М. (2023, May). Нарушение микроциркуляции у больных хроническим генерализованным пародонтитом после перенесенного коронавирусной инфекции COVID 19. In *Conferences* (pp. 63-66).
25. Мирзакаримова, С. С., Азимова, М. К., & Азимов, А. М. (2020). Роль физических факторов воздушной среды в профилактике заболеваний органов дыхания. In *Университетская наука: взгляд в будущее* (pp. 257-259).
26. Азимов, А., Турсуналиев, З., & Шадманов, А. (2021). Современные методы комплексного лечения воспалительных заболеваний периапикальных тканях. *Stomatologiya*, 1(1 (82)), 56-60.
27. Азимов, М., Ризаев, Ж., & Азимов, А. (2019). Новый подход к классификации воспалительных заболеваний периапикальных тканей зубов. *Stomatologiya*, 1(3 (76)), 56-61.
28. Shokirov, T. S., & Azimov, A. M. (2012). Intraoral distraction devices in correction of maxillary deformity in cleft patients. *Украинский журнал хирургии*, (4), 65-69.
29. Азимов, А. М., & Азимов, И. М. (2020). Соғлом одам юзини термографияси. *Журнал Стоматологии и краниофациальных исследований*, 2(01).
30. Азимов, А. М., Меликузиев, А. А., & Азимова, М. К. (2021). Инновационные преобразования в педагогике физической культуры и спорта.